

Gdy owieczka złamie nogę, czyli ubój z konieczności

Autor: Maria Czarniakowska

Data: 9 grudnia 2015

Jeśli zdrowe zwierzę: świnia, owca, koza, krowa czy koń ulegnie wypadkowi, np. złamie kończynę, kręgosłup lub też ulegnie innemu urazowi, który uniemożliwia mu naturalne poruszanie się i tym samym transport do rzeźni można wykonać tzw. ubój z konieczności.

Gdy zwierzę ulegnie wypadkowi, należy jak najszybciej wezwać lekarza weterynarii zajmującego się leczeniem zwierząt gospodarskich, który stwierdzi, czy zwierzę powinno być leczone, poddane ubojowi z konieczności, czy też uśmiercone. W przypadku, gdy podjęta jest decyzja o uśmierceniu zwierzęcia, przeprowadza je lekarz weterynarii przez podanie środka usypiającego. W takim przypadku tusza może być poddana **utylicacji** lub za zgodą urzędowego lekarza weterynarii przeznaczona do **skarmiania** mięsożernych zwierząt futerkowych (jeżeli chce się uzyskać taką zgodę, należy skontaktować się z powiatowym lekarzem weterynarii).

W przypadku zdrowych zwierząt kopytnych, które uległy wypadkowi możliwe jest przeprowadzenie uboju zwierzęcia w celu pozyskania mięsa na własne potrzeby.

Ponadto, w przypadku zdrowych zwierząt kopytnych, które uległy wypadkowi, takich jak **świnia, owca, koza lub cielę do 6 miesiąca życia**, możliwe jest przeprowadzenie uboju zwierzęcia w celu pozyskania mięsa na **własne potrzeby**. Przy przeprowadzaniu takiego uboju nie jest konieczna obecność lekarza weterynarii, niemniej jednak pozyskane mięso **nie może być oferowane do sprzedaży** i może być wykorzystane wyłącznie na użytek własny. Ubój z konieczności powinien być dokonany przez osobę mającą odpowiednie kwalifikacje.

W rzeźni

Można skontaktować się z najbliższą **rzeźnią** celem ustalenia, czy istnieje możliwość przyjęcia tuszy i narządów wewnętrznych zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności. Tusza zwierzęcia wraz z przynależnymi do niej narządami wewnętrznymi musi być przewieziona do rzeźni, gdzie urzędowy lekarz weterynarii dokona **badania poubojowego** i wyda ocenę przydatności mięsa do spożycia przez ludzi. Wydanie takiej oceny jest warunkiem koniecznym wprowadzenia mięsa na rynek, tj. **oferowania do sprzedaży**, i tym samym uratowania wartości rzeźnej zwierzęcia.

Jeśli nastąpi śmierć zwierzęcia, zwłoki należy poddać utylizacji, w tym przypadku koszty pokrywa Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W rzeźni mięso pozyskane ze zwierzęcia poddanego ubojowi z konieczności, w każdym przypadku, poddawane jest badaniu poubojowemu przez urzędowego lekarza weterynarii. Badanie to ma na celu dokonanie oceny, czy mięso jest zdatne, czy też niezdatne do spożycia przez ludzi, zanim zostanie wprowadzone na rynek. Wartość rzeźna zwierzęcia zostanie uratowana w przypadku, gdy tusza zostanie oceniona jako zdatna do spożycia przez ludzi. Natomiast gdy tusza zostanie oceniona jako niezdatna do spożycia przez ludzi, poddawana jest **utylizacji** (kto ponosi koszt utylizacji zależy od umowy, jaka została zawarta pomiędzy rolnikiem a podmiotem prowadzącym rzeźnię) bądź za zgodą urzędowego lekarza weterynarii przeznaczona jest **do skarmiania** mięsożernych zwierząt futerkowych.

Do rzeźni wraz z tuszą i narządami wewnętrznymi zwierzęcia muszą być dostarczone następujące dokumenty

Do rzeźni wraz z tuszą i narządami wewnętrznymi zwierzęcia muszą być dostarczone następujące dokumenty:

- **oświadczenie rolnika** – stwierdzające tożsamość zwierzęcia oraz zawierające informacje na temat weterynaryjnych produktów leczniczych lub innych środków, jakie podawano zwierzęciu lub wobec niego stosowano, z wyszczególnieniem dat podawania i okresów karencji;
- **zaświadczenie lekarza weterynarii** – stwierdzające korzystny wynik badania przedubojowego, datę i czas przeprowadzenia tego badania, przyczynę dokonania uboju z konieczności oraz informację na temat leczenia, jakiemu poddane było to zwierzę.

Tusza zwierzęcia wraz z przynależnymi do niej narządami wewnętrznymi powinna być przewieziona do rzeźni w warunkach higienicznych i najszybciej jak to możliwe. Jeżeli transport potrwa dłużej niż 2 godziny od chwili dokonania uboju zwierzęcia, należy zapewnić **warunki chłodnicze dla przewożonej tuszy i narządów wewnętrznych**. W przypadku, gdy warunki klimatyczne na to pozwolą, nie ma konieczności poddawania chłodzeniu tusz i narządów wewnętrznych.

Poza rzeźnią

Dopuszczalny jest też ubój poza rzeźnią. W takim przypadku posiadacz zwierząt jest zobowiązany do podjęcia wszelkich koniecznych działań, aby jak najszybciej dokonać uboju, dołożyć starań, aby podczas uboju i działań z nim związanych oszczędzić zwierzętom wszelkiego niepotrzebnego **bólu, niepokoju i cierpienia**. Należy spełnić wymagania dotyczące ochrony zwierząt podczas uboju. Zwierzę powinno być ogłuszone i wykrwawione zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu [Rady UE nr 1099/2009](#) przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje.

Zwierzę powinno być ogłuszone i wykrwawione zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu Rady UE nr 1099/2009 przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje.

Po uboju tusza powinna być wykrwawiona. W miejscu dokonania uboju można również, pod nadzorem wezwanego lekarza weterynarii, usunąć z tuszy żołądek oraz jelita zwierzęcia. Usunięte narządy należy oznakować (w sposób umożliwiający ich identyfikację z daną tuszą) i wraz z tuszą przewieźć do rzeźni.

W każdym przypadku przeprowadzenia uboju z konieczności zwierząt z gatunku **bydło, owce, kozy**

lub świni, konieczne jest powiadomienie o tym zdarzeniu [Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa](#). Należy pamiętać, że ubój bydła, owcy lub kozy należy **zgłosić w terminie 7 dni**, natomiast ubój świni **w terminie 30 dni** od dnia dokonania uboju z konieczności.